

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cim: látogatás a budapesti nyomortanyákon

Forrás:

Népszava

Bp.

(Hely)

1922 VII 14

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

361.1

Hely

Idő

"1922"

Személy

Helyszám

Látogatás a budapesti nyomortanyákon.

*

Irlét Károly, a berni Pál-templom lelkesze, a munkások gyermekei között. Minden lakásban van tüdőbeteg. — Járványfészek a városközepében. — Ahátóságok semmivel sem törődnek.

A magyar gyermekek svájci nyaraltatási akciójának elnöke, Irlét Károly ur a napokban Budapestre érkezett, hogy a gyermekek nyaraltatási ügyét a Gyermekvédő Liga igazgatójával megbeszélje. Az európai látókörű és erős szociális érzéssel bíró protestáns pap kiválóan érdeklődik a magyar viszonyok iránt. Mivel sokat hallott a magyar munkásosztály szenvedéseiről, figyelmét a munkásgyermekek sorsára irányította és evégből érintkezést keresett a szervezett munkásokkal, illetve a Munkások Gyermekbarát Egyesületével, hogy a munkásgyermekek svájci nyaraltatását előmozdithassa.

Minden társadalmi és gazdasági kérdés iránt élénken érdeklődött. A kereseti viszonyokról, az ipar- és mezőgazdaság helyzetéről, a munkanélküliség mértékéről, a fölntettek és gyermekek egészségi viszonyairól, szociális intézményeinkről, kimerítően tájékoztatta magát, hogy — amint mondta: odahaza annál inkább hasznára válhasson a magyar gyermekek ügyének. De nem elégedett meg a pusztá szavakkal, hanem azt az óhaját fejezte ki a munkások képviselői előtt, hogy szeretne a főváros dolgozó népének életviszonyairól, szociális- és egészségi állapotáról személyesen meggyőződni. Készséggel állottunk a rendelkezésére és a főváros proletárnegyedének több lakóházába vezettük. Volt olyan ház, amelynek csaknem minden lakását megtekintette. Megdöbbsentette őt a házak elhanyagolt állapota, a sok piszok, a zsufoltság

és a szegény emberek nyomorának és szenvedésének szemlélése láthatóan fájdalmas hatást gyakorolt rá.

A Nagyfüvöcs-utca 8. számú házban, sötét, egészségtelen lyukakban laknak az emberek. Némelyik lakásban 7-10 ember is „lakik”. A lakásokat hiába tisztítják, a szűk és piszkos udvartól a lakások egy-kettőre megint piszkosak lesznek. Füst, szemét és piszok mindenfelé. Az ajtóknak, pincelépcsőknak, az udvaron kisebb-nagyobb gyermekek játszanak, beszélgetnek. A gyermekek soványak, maszatosak. Az asszonyok panaszkodnak, hogy a csunya lyukakért drága bért kell fizetniük. A szűk konyhák téglával vannak kirakva. A szobákban ágyakon kívül alig van bútort, apránként eladták.

Innen a Kender-utca 31 alá mentünk. Ez a ház valóságos szegénye a fővárosnak. Itt, úgy látszik, Pató Pál a háziúr. A háztető rossz, a lakásokba beesik az eső. Valamennyi lakás nedves és így nem esoda, ha csaknem minden lakásban van tüdőbeteg ember. A halál itt gyakran bekopogtat és vagy a szülők egyikét, vagy gyermekeket visz el évenként. *Klozet nincs a házban* és az egész épület veszedelmesen nemcsak a benne lakók életét, hanem a környék egészségét is.

Az idegen emberek láttára a lakók kiszaladnak lakásaikból és egymásután mondják el panaszaikat. Sorban megnézzük a lakásoknak esufolt odukat, ahová nem szabadna még az állatokat sem bebocsátani. Az egyik „lakásban” az anya és gyermeke tuberkulotikus szembajt kapott az egészségtelen és nedves otthonától. Penészgombák borítják a mennyezetet és falakat. Megdöbbsentünk ennyi baj, ilyen nagyfokú elhagyottság láttára és mindnyájunkban az a gondolat támad, hogy mindezt nem látják. Távozásunkkor a lakók kérnek bennünket, hogy járjunk közbe a hatóságnál, hogy egészségesebb lakásokba helyezték őket, mert itt mindnyájan elpusztulnak.

A Kender-utca 33. számú ház lakásainak legnagyobb része szintén nedves, egészségtelen.

Az egyik pincelakásban, amelyben sokgyermekes anyát találtunk és ahol látszott a törekvés mindent tisztán és rendben tartani, vendégünk hosszabb ideig tartózkodott. Az asszony elpanaszolta, hogy a családapát politikai vétségért elzárták, most neki kell a gyermekekre keresni. De nemcsak a gyermekeket kell eltartania, hanem elzárt férjét is ő táplálja, hogy életben maradjon és ha hazajön, legyen annyi ereje, hogy újból dolgozhasson. Vendégünk azt kérdezte itt, hogy kap-e a várostól vagy egyháztól segélyt?

— Nem támogat engem csak a Gyermekbarát-Egylet — volt az asszony felelete, amire a lelkes 1000 koronát adott át neki azzal, hogy „főzzön valami jót a gyerekeknek”.

Innen a József-utca 67. szám alá mentünk, ahol az egyik lakásban egy volt földművelésügyi miniszteri segéd tisztet találtunk a legnagyobb nyomorban, aki elmondotta, hogy 100%-os rokkant volt és mégis elbocsátották 25 évi szolgálat után. Hősiességét így halálta meg az állam. Őt is megajándékozta vendégünk és esodálkozását fejezte ki a hallottal fölött.

Még a Madách-utca egy-két proletárházába látogattunk el, ahol épp úgy, mint az előbbi helyeken, mindenütt a legnagyobb szegénység és elhagyatottság szomorú képe tárult elénk. Apró, beteges gyermekek, vézna fiúk és lányok szaladgáltak a piszkos és szűk udvarokon. Férfit keveset találtunk a lakásokban, csak az éjjeli munkások és zenészek aludtak a szegényes vackokon. Az asszonyok a sok apró gyerektől nem mehetnek dolgozni, de meg ha elmehetnének — sem kapnak munkát, hiszen a férfiakat is egyre-másra bocsátják el a munkahelyekről. Csecesemőgondozóink, bölcsődéink nincsenek — ki törődik nálunk a szegény ember dolgával?

Amikor elváltunk, vendégünk megígérte, hogy a tapasztalt dolgokat őszintén el fogja mondani hazájában és minden erejével rajta lesz, hogy minél több gyermek kerüljön a svájci hegyek közé.